

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Cena: Za celo leto 80 K, za pol leta 40 kron, za četrt leta 20 K, za 1 mesec 7 kron. Posamezna številka stane 1 krono. Na pismene naročbe brez pošiljate denarja se ne moramo ozirati. Naročniški naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravitelstvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strassmajerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 30 v od 1 mm, za poslana, naznanila občinskih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. K 1-20 od 1 mca, za reklamne notice med tekstem 5 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 10 K. Pri večkratnih objavah popusti. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 66.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Glasovi o krizi v Beogradu.

Zagreb, 1. avgusta. »Novosti« poročajo iz Beograda, da je dr. Ribar, predsednik Nar. predstavništva, v avdienci regentu predlagal, naj se poskusi zopet s sestavo koncentracijskega kabineta, ki bi naj zasledoval program parlamentarnega dela ter naj bi se omejal samo na priprave za volitve in na reševanje tekočih poslov. Vprašanje agrarne reforme naj se zaenkrat pusti in naj ga reši konstituenta. Dr. Ribar je predlagal kot pripravne osebe, da sestavijo vlado, Stojana Protiča in Trifkoviča od radikalcev, Ljubo Davidoviča, Draškoviča ali Pribičevića od demokratov. V poučenih krogih vlada mnenje, da regent poveri sestavo vlade Ljubi Davidoviču. Vesnič bi se vrnil v Pariz.

Zagreb, 1. avgusta. »Obzor« pravi: V političnih krogih mislijo, da bo sestava novega kabineta poverjena Trumbiču. Regent želi, da se reši kriza čim prej in se naj sestavi ali koncentracijska ali koalicijska vlada.

Zagreb, 1. avgusta. »Hrvat« piše: Kombinacije s Pašičem temelje na dejstvu, da so gotovi politični krogi uverjeni, da je predsednik začasnega predstavništva Ribar regentu nasvetoval

Pašiča. Dobro poučeni krogi sodijo, da bo Pašič skoro gotovo odklonil, ker je star in slab. S Pašičem vred je bil v Beograd pozvan dr. Trumbič, ki je pa preveč zaposlen. Do 19. ure včeraj regent ni nikogar pozval na dvor, da se posvetojuje.

Beograd, 1. avgusta. Danes popoldne je pozval regent Protiča, ki mu je obrazložil politični položaj od časa, ko je Vesnič odložil mandat. Konferenca je bila dolga.

Beograd, 31. julija. Pašičev in Trumbičev prihod v Beograd pričakujejo za jutri.

Beograd, 31. julija. Radikalci govore, da stoji parlamentarna zajednica na stališču, naj ena izmed obeh skupin sestavi koalicijsko, ne pa koncentracijsko vlado kakor dozda. To pa zato, ker so razgovori v zadnjem času pokazali, da je sodelovanje z demokrati izključeno. (Op. ur.: Najbrže zato, ker so bili demokrati na celi črti do skrajne meje populistični!)

Beograd, 31. julija. V političnih krogih Demokratske zajednice stoje na stališču, da sedajni položaj zahteva koncentracijsko vlado.

Protić hoče pregnati bosanske kmete. Korošec mu pomaga.

Ko je te dni Vesnič dobil ponovno mandat za sestavo nove vlade, se je že dosegel sporazum v raznih vprašanjih: glede uradniških zadev v Srbiji, glede pokrajinskih vlad v Dalmaciji, Bosni, Hrvatski in skoro že tudi v Sloveniji. Tisti čas pa je zopet dobil Protić absolutno nadvlado v radikalnem klubu, poverjen je bil, da vodi pogajanja v imenu kluba. To svojo moč je takoj zlorabil, da je nastavljal demokratski stranki in že skoro doseženi koncentracijski nož na vrat s svojimi popolnoma novimi zahtevami glede agrarne reforme v Bosni. Njegove zahteve so bile take, glede katerih je vsako popuščanje s strani demokratske stranke izključeno.

Kmetje, ki so se po 25. febr. 1919 stavili v posest begovskih veleposestev, se naj s silo preženejo in se begom posestva vrnejo. Bosanska deželna vlada, obstoječa iz radikalcev, je izdala kasnejše naredbе, da se to stanje trni, dokler se agrarno vprašanje v Bosni definitivno ne uredi. Centralna radikalno-klerikalna vlada je to naredbo molče potrdila. Zda pa naenkrat zahteva Protić, naj n a š minister to ukine, naj z žandarji izžene kmete s posestev, naša stranka naj postane nasprotnica siromašnega ljudstva, naj izda svoja načela glede agrar-

ne reforme, naj bo sokriva revolucije, ki bi brez dvoma v Bosni nastala. Demokratska stranka je z vso odločnostjo rekla: ne!

Druga Protićeva zahteva je bila: begom v Bosni, Hercegovini in Macedoniji naj država izplača za l. 1918, 1919 in 1920 hak ali najemščino za posestva. To bi zneslo krog 320 milijonov kron. Demokratska stranka se ne upira, da revnejši age in begi kaj dobijo, odločno pa je proti temu, da bi se izplačale tudi bogatašem velike svote denarja v trenutku, ko država ne more srbskemu kmetu plačati niti rekvizicij, ki jih je srbska vlada začetkom vojne l. 1914 izvršila.

In konečno zahteva gospod Protić, da naj rešuje vprašanje agrarne reforme odslej poseben ministrski komitē, katerega eksekutivni organ bi naj bil minister za agrarno reformo. Da postane to ministrstvo s tem iluzorno, igrača v rokah Protićevih trabantov, je jasno. Zato se je demokratska stranka tudi tej zahtevi uprla.

Ker je demokratska zajednica, kakor poročamo na drugem mestu, vse te zahteve odklonila, posebno pa prvo, se se pogajanja razbila in je Vesnič vrnil regentu mandat.

Poročilo o delovanju „Društva za varstvo otrok v celj. sod. okraju“.

(Podal na občnem zboru dne 27. jul. 1920 društveni tajnik Janko Kramer.)

Kakor znano, ima naše društvo namen, skrbeti za varstvo in vzgojo zapuščenih otrok, sirot, zanemarnjen in izprijene mladine. Svoj namen skuša doseči s tem, da se otroci izročijo primernim zavodom ali rodbinam, ali dajo v službo ali uk, s tem, da društvo ustanavlja vzgojvalne zavode kakor tudi otrokom v namen odgoje in preskrbovanja pomaga. Da ljudstvo spozna, kako potrebno je skrbeti za varstvo in vzgojo otrok in mladine, naj se prireajo predavanja in naj se razširjajo tozadevni spisi.

Dasi obstoji društvo že nad 10 let, vendar ni moglo storiti vsega, kar naj bi ukrenilo v korist mladih revežev, to pa radi tega ne, ker je bilo navezano le na prispevke članov in dobrotnikov, med katerimi pa zastoni iščemo bivšo našo krušno mater, pokojno Avstrijo.

Vsaj delno pa je društvo vendarle

zadoščalo svoji nalogi. Naštel bi lahko nebroj primerov, vendar opustim to, ker smo cenil društvenikom in vsem onim, ki se zanimajo za društvo, itak pri vsakoletnih občinskih zborih o najvažnejših slučajih poročali. Pri tej priliki so lahko spoznali, kako ganljivi slučajji so se dogajali v območju našega društva. O novih dogodkih izza zadnjega občnega zboru, ki je bil l. 1914., pa žal danes ne morem govoriti, to pa radi tega ne, ker društvo od začetka vojne pa do danes radi razmer, ki mi jih zopet ni potreba podrobneje opisovati, ni delovalo. Koliko pa je ravno vojna povzročila zla, spoznamo, če le površno primerjamo razmere pred vojno in med vojno ter po vojni.

Društvo čakajo torej za bodočnost vse težje naloge, ki jih hoče in mora kar najbolje rešiti v korist naše domovine. Ta naj skoraj nima ubogih zapuščenih in zanemarnjenih otrok. Z njih nedolžnih lic naj se čimprej posušijo solze, naj pridejo na pravo pot, da postanejo pošteni ljudje in koristni člani človeške družbe. Z zaupanjem zremo v prihodnje dni, danes,

Stanovanski uradi.

Maribor, dne 28. julija.

Nekaj časa po izbruhu vojne so v vrednosti najbolj padle hiše in po vseh mestih je bilo dolgo časa nebroj stanovanj praznih. Čimdalje pa se je ljudstvo klatlo, čimveč ljudi so zagreblji na bojnih poljanah, tembolj so začela ginevati prazna stanovanja in naenkrat smo se čudili, kako postajajo vsa mesta in mesteca nabitto polna. Naenkrat smo čutili pomanjkanje stanovanj, v časopisih so se pojavili nenavadni inserati, da ponujajo ljudje stotake in tisočake za preskrbo stanovanj; v najhujši prehranjevalni krizi si lahko dobil vrečo najboljšje moke in celo petrolej brez karte, če si vedel za kako prazno stanovanje.

Kot vse druge, je imela tudi avstrijska vlada v zadnjih letih nujnejše skrbi, kot da bi se pečala z bližajočo se stanovnijsko krizo, ki je izzvala vsaj po celi Evropi dandanes nairesnejše in tudi najtežje socialno vprašanje.

Avstrijska vlada nam je dala samo zakon o varstvu najemnikov, mi pa smo izdali posebno v Sloveniji že toliko stanovnijskih naredb in odredb, da jih imamo že davno več kot preveč, faktično pa nismo s temi naredbami stanovnijske bede prav nič omilili.

Sicer so skoro vse stanovnijske naredbе pravi vzorec zakonodajnega diletantizma; vendar jedno je bilo vedno dobro, izvršba pa naravnost otročje diletantstva. Toliko krivic, šikan, nepotrebnih stroškov, jeze in sovraštva, predvsem pa zmešnjav se gotovo na celim svetu ni zagrešil noben urad, kot naše stanovnijske komisije, ki imajo še danes to glavno napako, da sploh niso nikaki uradi, ampak res le samo »komisije«, ki se menjavajo od danes do jutri, ne da bi imele v svojem delovanju sploh kak program in pregled čez svoje delo in naloge.

Naravnost neverjetno se sliši, da celo glavni stanovnijski urad v Ljubljani še do danes nima nobenega katastra stanovanj in tako tudi nikake evidence. Res prave »karikature« pa so naši stanovnijski uradi po spodnjem Štajerskem, kot jih je po pravici imenoval pred kratkim »Mariborski delavec«. Nekaj časa so vseli stanovnijski uradi sploh v zraku, potem so jih prideli občnam in sedaj jih vodijo komisije, ki so skoro vsak mesec druge in — nezaslusano! — menjajo svoje predsednike, kakor ravno veje političen veter. In temu odgovarjajoče je tudi delo teh komisij. Seveda, vsak član komisije skuša uveljaviti interese svojih prijateljev ali pristašev, kakor jih ravno zastopa in ob sebi umljivo je, da prednjači v tem človekoljubnem protežiranju n. pr. v Mariboru vedno predsednik. Nobeden pa se seveda ne prena gli v delu

ko smo se prvokrat. Če smemo tako reči, po vojni zbrali, zakaj država je obljubila, da nam bo pomagala z denarnimi prispevki, ona nam je obljubila, da nas bo podpirala z obleko in z obuvalom. Vendar tudi sami ne smemo držati križem rok, tudi sami moramo po vseh svojih močeh podpirati blaga stremjenja društva za varstvo otrok s tem, da ne le opozarjamo društvo na žalostne slučaje zanemarjenosti, izprijenosti ter zapuščenosti otrok, temveč tudi gmotno prispevamo vsak po svojih močeh. Saj s tem ne damo le sebi spričevala sočutnih ljudi, ki ne gledajo le na se, ampak tudi na druge, temveč koristimo tudi družbi ter povzdignemo ugled države, ki se bo smela imenovati toliko bolj kulturno, kolikor manj revežev bo imela.

Končam svoje kratko poročilo s pozivom, da ne le vsi, kar vas je tu navzočih, storite svojo sveto dolžnost, temveč tudi pri vsaki priliki skušate pridobiti člane in dobrotnike našemu društvu! Ne pozabite, da kar storite nemu teh malih, Njemu storite!

in naporu, ker si je trdno svest, da se svet še ne bo podrli, če tudi je par družin več ali manj pod milim nebom.

Vsled tega smo z mariborsko stanovnijsko komisijo prijadrali tako daleč, da je bil imenovan ob nastopu sedanje klerikalne vlade predsednikom koncipient klerikalnega odvetnika, ki je čez par tednov odprl odvetniško pisarno in mu je torej bilo predsedstvo stanovnijske komisije v drugem največjem mestu Slovenije zelo dobrodošla reklama za advokaturu. Nihče se skoro ni mogel čuditi, da je prišel ta predsednik le za par minut po kosilu in po uradnih urah malo pogledat v prostore stanovnijske komisije, toliko da je odslovil par pacientov in podpisal odloke, ki so jih izgotovile strojepiske. In tako posluje mariborska stanovnijska komisija za občinstvo seveda le dvakrat na teden — še dandanes — ko bi vsak razsoden človek mislil, da se v tej stanovnijski komisiji dan na dan in od jutra do večera deluje z vsemi danimi sredstvi v olajšanje stanovnijske bede. Pa ne! Stanovnijska komisija je odrekla popolnoma. V časopisih prinašajo neprestano gorostasne pritožbe, ki jih je zakrivila ravno ta stanovnijska komisija vsled svoje nedelavnosti. Pri stanovnijski komisiji ni mogoče dobiti ne samo stanovanja, tudi meblirane sobe nima stanovnijska komisija na razpolago, pač pa se dobi vse pod roko. Veržniki, ki jih izženejo iz Ljubljane radi brezposelnosti, nemoteno stanujejo v Mariboru. Nemški bogataši brezskrbno kraljujejo v svojih ogromnih stanovanjih, in če stanovnijska komisija radi lepšega kogarkoli malo »poboža«, se bogataš pritoži v Ljubljano in tam pritožba obleži ad calendās graecas. Isto je v Celju, isto v Ptuj. Naši ljudje pa so upravičeno nezadovoljni z vsem in najbolj z našo državno upravo. Stanovnijske komisije so postale tip politične korupcije. Te najvažnejše socialne institucije, ki bi nam morale biti naravnost vzvišene nad vsakim političnim izrabljanjem, so postale najprožnejše žoge političnih strank.

In ponižuje nas to pred svetom. Bliza se nam mokra jesen in mrzla zima. Je torej zadnji čas, da se končno te dela nezmožne stanovnijske komisije odpravijo in nadomeste s pravimi stanovnijskimi uradi, z možnimi, z za to resno in odgovorno delo zmognimi uradništvom, ki ne bo samo selilo ljudi iz enega kota v drugega, ampak obenem s prvovrstnimi, socialno čutečimi strokovnjaki tudi stalno študiralo stanovnijsko vprašanje in skušalo na podlagi danih in razpoložljivih sredstev omiliti stanovnijsko bedo.

Zloglasna naredba št. 166 o takozvanih »milijonarjih« nam zopet predvsem zato ni nič koristila, ampak bolj škodila, ker se jo je le strankarsko izrabljalo za agitacijo po »Slovencu« in »Večernem listu«. Lahko je reči in lepo se sliši: »milijonarji morajo zidati.« Manj je lepo in čudno se sliši očitek, da ista rigorozna vlada noče preskrbeti našim cementnim tovarnam premoga, da bi nam mogle producirati za zidanje dovolj potrebnega cementa.

Že mnogo prej kot naredba o milijonarjih, je izšla veliko praktičnejša in izvedljivejša naredba o adaptaciji primernih lokalov za stanovanja. In koliko stanovanj smo že dobili na ta način? Ali so stanovnijske komisije sploh že pregledale s strokovnjaki vsa poslopja, kjer bi se dala s primerno manjšimi stroški kot z zidanjem hiš napraviti nova stanovanja? Zjasti v podstrešjih bi lahko gotovo dobili za maloštevilne rodbine nebroj malih stanovanj. Dvomim pa, da so stanovnijske komisije ta vprašanja sploh že resno pretresale, ker je seveda veliko lažje pošiljati »milijonarjem« dekrete, ki jih slednji mečejo v koš!

Pretekli mesec je mariborska stanovnijska komisija odpovedala stanovanja vsem vdovam, tudi takim, ki imajo tisočloobvezne otroke in bi v svoli revščini

ni sploh ne mogle plačati selitve. Pred kratkim pa so dobili takšno generalno odpoved stanovanj tudi vsi upokojenci, enim kot drugim pa ta slavna stanovanjska komisija ni nakazala drugih stanovanj, kot je v to po naredbi obvezana. Kar hajd na cesto, če ne znaš plavati, pa utoni! Istočasno pa pušča ta komisija v mestu v lepih stanovanjih nebroj tujcev!

Seve, stanovanjska komisija se bo upravičeno izgovarjala, da nima drugih stanovanj in jih torej tudi ne more nakazati, naj si jih ljudje sami iščejo! Čemu pa potem človekoljubni dr. Gosar ne preustroji stanovanj, uradov tako, da bi raztegnili svoje delovanje po celi Sloveniji, tudi na deželo. Kjer bi se našlo še nebroj stanovanj, kamor bi marsikateri upokojenec ali vdova prav rada šla iz mesta. Posebno v adaptacijami bi se ravno na deželi lahko dobilo nebroj stanovanj. To delo bi pač bilo koristnejše in uspešnejše, kakor pa grmenje nad »milijonarji«.

Že lansko leto je poverjeništvu za agrarno reformo popisalo vsa prazna stanovanja po graščinah. Koliko ljudi pa so že naselili po teh graščinah?

Neodložljiva potreba je torej, da se stanovanjske komisije takoj preustrojijo v redne stanovanjske urade, ki bodo radi pregleda v najozji zvezi z državno policijo in občinstvu vsak dan dostopni. — Predseduje pa naj stalen višji uradnik-jurist, ki je že sam skušal stanovanjsko bedo in ima čut za današnje življenske težave ljudstva, pa tudi toliko duševne zmožnosti, da bo s pomočjo res inteligentnih strokovnjakov v svojem uradu poleg pravičnega nameščanja lajšal stanovanjsko bedo tudi s tem, da bo bogataše in sploh premožne sloje z lepa in grda pripravil od tega, da napravljajo v sedanjih poslopih nova stanovanja in po možnosti zidajo hiše, ne pa kot sedanjí predsednik mariborske stan. komisije, ki pušča prazno stanovanje v hiši milijonarja Berga že samo za to, ker so tam slučajno okna malo pokvarjena.

Zato zahtevamo predvsem: proč s protekcijo in strankarstvom ne samo iz stanovanjskih, ampak sploh iz vseh uradov, zlasti pa onih, ki so predvsem poklicani v to, da lajšajo ljudsko bedo, katero nam je prinesla vojna!

Mi moramo v spodnještajerskih mestih še le vzgajati k ljubezni do domovine in države, kar bomo najlažje dosegli s tem, če bodo naši uradi in uradniki povsod in v vsem na svojem mestu, zlasti pa na vse strani pravični.

Dr. Avg. Reisman.

Politične vesti.

Vladna kriza. Demokratska zajednica je zavrnila novo stavljené Protičeve zahteve glede agrarne reforme v Bosni. Vsled tega je Vesnič 31. jul. opoldne vrnil regentu mandat. Pašič je iz kopaljšča na francoski Rivierji pozvan v Beograd. Enako Trumbič. Regent, ki se je mislil vrniti iz Topola še le čez nekaj dni, se je nenadoma vrnil že 28. jul.

Zahteve slovenskih demokratov. Načelstvo slovenskega dela demokratske stranke je imelo 31. julija v Ljubljani sejo, v kateri sta poročala o položaju v Beogradu minister dr. Kukovec in min. n. r. dr. Kramer. Stranka stavi za morebitna nadaljna pogajanja sledeče pogoje: nevtaliziranje poverjeništvá za notranje zadeve in dvoje poverjeništev za JDS, kolegiálno sklepanje v deželni vladi, in revizijo obč. vol. ređa za Slovenijo. Ako bi Vesnič vrnil mandat in bi prišlo do nove kombinacije, ti sklepi naših zastopnikov ne večjejo.

Delegat Rađović doma in se ne vrne več na svoje mesto v Pariz, ker je delo naše delgacije končano. Tako se poroča poluradno iz Beograda. Med tem pa, ko mi nimamo v Parizu nobenega zastopnika več na konferenci zaveznikov, delajo ti lahkomišelné sklepe glede demarkacijske črte na Koroškem in druge!

Nemške nasilnosti ob meji. Anglež kot naš »prijatelj«! Izpraznjenje Radgone je nadzoroval britanski polkovnik Gosset. Ker je volaštvo odšlo prej nego uradništvo (zelo originalno!), je bil postajenačelnik Malgaj pri odhodu izpostavljen napadom nemške drhali, ki ga je psovala z »Windischer Hund, aut-hängen den Hund!« itd. Malgaj je iskal zaščite pri Gossetu, ki ga je pa zavrnil, češ »Deutsche schimpfen nicht«. Ko ga je Malgaj pozval, naj se sam prepriča, je Gosset prišel v zadrego, postal prijazen

in mu dejal: »ne res, vi greste prostovoljno!« Ko mu je Malgaj odvrnil, da se je umaknil samo sili, je Gosset še vedno rnil vanj, naj v Jugoslaviji pove, da je šeš prostovoljno. Končno ga je spremil čez mejo. — Koliko pravice imamo od takih in podobnih zavezníških prijateljev pričakovati pri končni določitvi meje, si lahko vsakdo na prste izračuna. — V Špilju je nemška drhal pretepla več slovenskih uradnikov, ki so tudi pozneje odšli ko vojaštvo. Nekaj je težko ranjenih. Tudi je nemška drhal v Špilju napadla celo Nemce, ki so začasa naše zasedbe prijazno z našimi oblastmi občevali. Gostilničarja Stelzerja, ki je Nemec, so celo »obsodili« zaradi njegovega občevanja z našimi ljudmi na 240 tisoč kron globe. Avstrijske finance bodo s tem gotovo rešene.

Albanci vpadli v Črnogoro. Hasan Bušati, poveljnik čet od Italije podpirane vlade v Tirani, je minolo sredo zvečer ob skaderskem jezeru prekorščil »1500 oboroženimi Albanci črnogorsko ozemlje, požgal in izropal nekaj obmejnih naselbin in poklal nekaj ljudi, ki so mu prišli v roke. Pri nadaljnjem prodiranju so jih naše čete ustavile. Albanci so od Italijanov dobro preskrbljeni z orožjem in municijo.

Rusko-poljska pogajanja. 30. julija ponoči so se pri Baranovičih sestali poljski in ruski delegati za premirje in so se pričela pogajanja. Ruska armada pa neprestano prodira. Poljske čete se umikajo v neredu in razkroju. Ruski delegat v Londonu Krasin je izjavil, da se bo poljsko vprašanje rešilo potom pogajanj šele, ko bo zavzeta Varšava.

Turški delegati za podpis mirovne pogodbe so dospeli v Pariz. Rok za podpis še ni določen.

Wilson gre v politično penzijo. Iz Washingtona poročajo, da se je predsednik Wilson odločil — spričo nezadovoljnosti elementov, ki hočejo vzpostaviti enotnost v stranki! — da poda demisijo kot šef demokratske stranke v korist senatorja Cnixa, ki je tudi predsedniški kandidat stranke.

IZ KOROTANA

Razburjenje po celi slovenski Koroški raste, ker plebiscitna komisija vztraja na ukinitvi demarkacijske črte. Naši ljudje so dobro poučeni, da so v Beljaku in Celovcu pripravljene že trume nemških agitatorjev, ki bi takoj po ukinitvi demarkacijske črte vpadli v cono A, povzročili nemire in ogrozili nemoteni potek plebiscitnih priprav. V tem slučaju je pričakovati zasedbe po italijanskih četah, kar bi ogrozilo tudi ostalo Slovenijo. Koroško slovensko ljudstvo je pripravljeno, se z orožjem v roki upreti poplavi nemških agentov.

Jugoslovenska plebiscitna komisija z dr. Cvijičem na čelu se ni naselila, kakor smo pomotoma poročali, na Klopniškem jezeru, ampak v hotelu g. Franc Čučeka ob Vrbskem jezeru. Stanuje tam že od 15. jul.

V pomoč žrtvam nemške nestrpnosti! Franc in Magdalena Vedenik iz Garč, vasi blizu demarkacijske črte med A in B cono, sta bila še dopoldne 25. jul. tl. na protestnem shoda zoper ukinitve demarkacijske črte v Velikovcu in popoldne na narodni slavnosti v Tintah. Ko sta se vrnila domov, sta našla hišo in vsa gospodarska poslopja v plamenih. Pogorelo jima je popolnoma vse. Le nekaj živine, obleke, ki sta jo imela na sebi in 700 K v gotovini sta rešila. Nasprotniki se posmehujejo, češ, da je »vsemu temu kriva veselica«. Kdo je zažgal, se še ne ve. Očividci trdijo, da je izbruhnil požar naenkrat v štedilni in drvarnici in hiši. Ob sumnji, ki je blizu, zavre kri. Orožništvo raziskuje. Škoda cenijo po današnji vrednosti na 400.000 K. Zavarovana sta bila za 21.000 K. Slovenci, treba je priskočiti na pomoč! Pokažimo bratom ob skrajni severni meji, da je slovenska Hubezen globlja od same besede in da je pripravljena tudi na žrtev. Darovi naj se pošiljajo na Narodni svet za Koroško v Velikovcu.

MARIBORSKE NOVICE.

Mejna in carinska kontrolna postaja je vsled izpraznjenja Špilja postal Maribor. V Št. Ilju se ustanovi ekspozitura.

Železniška predkonferenca, posebej zaradi železniške zveze Maribor—Ljubotmer se je vršila 31. jul. v Mariboru. Ven-

dar ni prišlo do zaključkov in se nadaljuje 5. tm. v Ljubotmeru.

Požar. Dne 29. jul. ponoči je zgorelo obširno gospodarsko poslopje posestnika Martina Pukla v Razvanji z žitom, krmo in kmetijskim orodjem. Zgorela je tudi ena svinja. Požarne brambe so požar omecile.

Celjske novice.

Minister dr. Kukovec se je pripeljal v soboto zvečer iz Ljubljane, kjer se je mudil od sobote zjutraj, v Celje, ter je nameraval ostati tu par dni. Nenadni posli pa so ga že v nedeljo zvečer zopet pozvali v Beograd.

50-letnico mature obhajajo 5. tm. gg.: notar L. Baš v Celju, vpok. višjesodni svetnik Vovšek v Celju, notar Juro Detiček v Celju, vpok. nadučitelj Praprotnik v Mozirju in župnik v samostanu pri Sv. Jožefu v Celju Kitak.

Tabla s tržnimi cenami na celjskem Glavnem trgu se poskusoma za 14 dni odstrani.

Iz seje šolskega odbora celjske obrtne nadaljevalne šole. Soglasno so bili sprejeti ti-le važni sklepi: 1. V novem šolskem letu, ki se prične takoj po prazniku Vseh svetnikov in bo trajalo do zadnje nedelje v aprilu 1921, se razširi šola za dva razreda tako, da bo tvorila skupno 6 razredov in sicer: eno pripravnico in štiri I. razrede ter eden II. razred. Največje važnosti je razvrščanje vajencev po strokah, in sicer bo imel I. A raz. kovinske obrti, I. B raz. oblačilne stroke, I. C raz. bo imel v I. oddelku stavbene in v 2. oddelku živilne obrti. I. D raz. pa vajenke šivilj in krojačic ter vseh drugih ženskih obrti; torej bodeta edino pripravnica in II. raz. vsebovala najrazličnejše obrti v Celju in okolici. 2. Nadalje je zelo važen sklep, za katerega so glasovali tudi vsi prisotni mojstri, da bo vpeljan popoldanski pouk, kakor je bil proti koncu preteklega šol. leta, tudi nadalje, in to zlasti iz ožira na vrednost uspehov podnevnega šolskega dela kakor tudi, da se ognemo ogromnim stroškom razsvetljave in zlasti še kuriave, katero oboje bi zahtevalo za dvakratni večerni pouk (po 2 uri) med tednom namesto enega štiriurnega popoldanskega pouka 15.884 K 40 v več kot enkratni podnevni pouk, in ta občuten znesek bi morali po izjavi poverjeništvá za dne 28. jul. tl. št. 3024 kriti lokalni faktorji iz svojega. — 3. Potem se je sklenilo, da se naj v teh počitnicah uredi in popravi obsežen inventar obrtne nadalj. šole. 4. Gospode obrtnike prosi šol. odbor, da bi v prihodnjem šolskem letu redno pošiljali svoje vajence v šolo, ker bi potem tudi izostale neprijetne globe, katere so po novih obrtnih predpisih kaj občutne; tudi bi šola pri dobrem obisku resnično dosegla svoj namen pri vseh šoloobveznih vajencih. 5. Tudi se je sklenilo zaprositi vse obrtne zadruge, naj bi ne pripustile k pomočniškemu izpitu nobenega vajenca, kateri se ne more izkazati z izpričevalom, da je uspešno obiskoval obrtno nadaljevalno šolo. — Obrtnikom mesta Celja kakor tudi bližnje okolice gre zasluženó priznanje, ker resnično umevajo in tudi pospešujejo izobrazbo svojega naraščajá, za katero človekoljubno požrtvovalnost jim bodo vajenci gotovo vedno hvaležni. Čast takim obrtnikom! Naj bi si jih vzela Ljubljana za zgled, ker tam ni bilo lansko šolsko leto nobenega pouka na obrtni nadalj. šoli. — J. B.

Umrla je Marija Kovačič, zasebnica in hišna posestnica na Bregu pri Celju; rajnica bode še marsikateremu visokemu gospodu v blagem spominu na mladostna dijaška leta, ker je bila zaščita ubogim dijakom. Bodi ji zemljica lahka!

Podružnica centralnega urada zoper navijalce cen v Celju se je preosnovala z 31. julijem tako, da se njen delokrog razteza na mesto in okoliš okrajnega glavarstva. Kot vodja podružnice je imenovan vladni koncipist dr. Anton Farčnik.

Sladkor. Poročali smo, da so minuli terek zginele iz celjskih trgovin vse zaloge sladkorja. Kakor naknadno izvemó, je Podružnica protiverižniškega urada izvršila še isti dan preiskavo zalog pri vseh trgovinah ter ugotovila, da je večja množina samo pri trgovini Wogg na razpolago in sicer okoli 1500 kg, drugi trgovci niso imeli deloma nikalih, deloma manjše zaloge od 40–200 kg.

Še enkrat sladkor. Novoustanovljena podružnica protiverižniškega urada je izdala odlok, glasoni katerega mora vsak trgovec, kadar prejme sladkor za razprodajo, javiti množino, provenijenco, nakupno in prodajno cenó. Glede sladkorja domače provenijence pa je trgovina itak vezana. Na ta način bo podružnica izvajala strogo kontrolo čez sladkor, na drugi strani pa bo trgovski stan tudi obvarovan pred dostikrat neosnovanimi ssumničeni.

Koncert Perman. Znani operni pevca Perman priredj v soboto, dne 7. avgusta koncert v mali dvorani hotela »Union« s popolnoma novim sporedom. Vstopnice prodaja gospodična Josipina Auschitz pri tvrdki Franc Krick, Aleksandrova ulica 1.

DNEVNE NOVICE.

O orlovskih prireditvah v Mariboru, ki glede uspeha niti oddaleč niso odgovarjale večmesečni barnumski reklamí po vseh tu- in inozemskih klerikalnih listih in za katere so mobilizirali vsi farovži po Sloveniji, ne bomo veliko pisali. Da prireditve ni bila slovanska po vsebini, ampak le na zuna, na znotraj pa črno-mednarodna, to ve pri nas vsak otrok. Da so se komerza udeležili »Slovani« Napotnikovega, Tomišekovega in Lajnšičevega kova, nam je glede narodne strani prireditve nov dokaz za našo trditve. Konstatiramo samo kratko, da je mariborsko prebivalstvo napram orlovstvu bilo skrajno hladno, da zuna na 7 hišah ni bilo zastav na nobeni privatni hiši, kar je bilo okrasitev, je dal napraviti od klerikalne vlade postavljeni klerikalni gerent. Konstatiramo dalje, da je v sprevidu dne 1. tm. na tezensko telovadišče bilo zavsem k večjemu 5500 Orlov, Orlic in drugega ljudstva, in sicer: 80 konjenice, 80 Jugoslov. strok. zveze, več godb po 20 mož, naraščaj Orla 96, dijakí 192, Hrv. Orel 130, razne češke skupine 39+55+54+78, Hrv. narodne noše 140, akademiki 222, Ljubljana 120, Slomškova zveza 252, neodrešena domovina 70, Korošci 396, Premurci 222, tretjeredniki 210, Medjimurci 92, Salezijanska godba 25, Francozi 20, češki Orli 122, Kat. Sokol iz Amerike 40, češke Orlice 40, Beograd 6, hrv. omladina 56, Orlovska zveza: godba 40, zastave 28, člani 1110, godba 30, Orlice 556; rudarska godba 32, Korošci 190, kranjske in štajerske noše 240, rokodelci in kmetje 150, hrv. slov. ženska zveza 88. To so vse skupine v sprevidu natančno štete! Kje so bili drugi tisoči naroda, vernega, katoliškega takrat, ko je ta mrtvaški sprevid šel skozi mesto, ne vemo!

Dopisi.

V Ormožu je 29. jul. umrl v 73. letu starosti g. Štefan Pernat, odv. koncipient, posestnik, odbornik okrajne posojilnice itd. Blag mu spomin!

Radislavci. Namesto odstopivšega obč. gerenta Antona Božiča je imenovan posestnik Jože Zmazek.

Iz rogaškega okraja. Tu v rogaškem okraju smo posebno srečni ljudje; živino nam mesarji plačujejo po 10–12 K za kg žive teže, meso pa je še dosedaj po 24 K. V trgovinah nihče od nas več ne zmore obleke. Ako kmet kaj malo dražje proda, ga že primejo od vseh strani, mesarji in drugi pa so prosti. Lahko se potem med seboj pogovarjajo, da bo kmet propal, in da se mu ne sme nič več dati ali zaupati na porgo. Pač res gremo nekam h koncu. Vse drugo se druží, uradništvo, obrtništvo, učitelstvo, delavci, vse, le mi gledamo svoji propasti naravnost v oči. Ravno čitamo v Vašem cenj. listu št. 87., da bo 2. avg. tl. kongres kmetovalcev cele države v Beogradu. Prosimo javne činitelje, storite nujno potrebné korake, da se ubrani bližajoči se pogin našega kmeta!

Rogatec. Ena najzagrizenejših prikazni v Rogatcu je neki Bratanitschev fantalin, brat zdravnika. Te dni je v vialku proti Grobelnemu neki varaždinski Hrvatíci navdušeno pripovedoval, kake krivice se Nemcem gode. Čujte: on je hotel vozni listek v Rohitsch-Sauerbrunn, pa mu je baše uradnik dejal, da v Jugoslaviji tak kraj ne eksistira. Dalje: na Hrvaškem so naši nemškutarski pobalini peli »Wacht am Rhein«, naše oblasti pa uvedejo preiskavo. Ker pa hrvaške oblasti niso nič hotele ukreniti (značilno!

Rogatec. Naša Čitalnica je imela 25. jul. lep dan. Priredila je ljudsko veselico pri Zupancu. Igra, petje domačega zbora pod vodstvom nadučitelja — velik obisk domačega ljudstva in jugoslovenskih gostov iz Slatine — nagovor dr. Laha o dogodkih na Koroškem in v Primorju — navdušeno sprejetje resolucije — nepri-siljena domača zabava: lepo je bilo in želim, da bi bilo večkrat. Želimo pa tudi, da zakrknjene rogaške nemškutarje kmalu sreča sv. Duh.

Slovenjgradec. Koroška kliče! Tukajšnje pevsko društvo je sicer kot najmlajše začelo s prosvetnim delom dramiti speče narodne sile. V nedeljo 25. t. m. je priredilo svoj ustanovni koncert, kojega dobiček je bil prvotno namenjen za nabavo pevskih potrebščin; toda dokazati je hotelo takoj, da nima, kadar se gre za narodno stvar, zaprtih ušes. Akoravno še brez vseh sredstev, darovalo je vendar polovico čistega dobička koroškemu plebiscitu in tako položilo mali dar domu na oltar. Dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena in z vso napetostjo je občinstvo pričakovalo prvi nastop društva. Pod vodstvom pevovodje g. A. Kranjca sta moški in mešani zbor dokazala, da se že danes lahko, kakor je to »Nova Doba« že enkrat upravičeno povdarila, štejeta med prve zbere naše Štajerske. Po dovršenem petju je g. dr. I. Rajh v jedrnatih besedah tolmačil pomen novoustanovljenega društva v našem obmejnem kraju in namen njega delovanja na narodnem polju, kjer se je zasejalo med žito mnogo ljulike in plevla in kjer je bilo pod Avstrijo vsako narodno gibanje ne samo strogo prepovedano, marveč celo nevarno. Vrhunec priznanja pridobilo si je pa društvo s svojo igro »Cigani«. Posamezne vloge bile so tako dobro razdeljene, da je bil vsak igralec za njo kakor ustvarjen. — Društvo je že ob svojem prvem nastopu pokazalo, kake izvrstne moči ima. Iz srca mu želimo, da raste in procvita in s svojim delom obrodí zlato žitno polje narodnega ponosa in zavesti! — Med odmori je sviral slovenjgraški orkester pod vodstvom kapelnika g. Lubasa. — Večer nam ostane trajno v spominu. Op. ur.), tudi naše niso mogle nič opraviti. In še več takih »krivic« je nadebudni fantalin kvasil brumni hrvaški gospodični.

Laško. Gerentom okrajnega zastopa je imenovan posestnik Blaž Babič iz Dola.

ODPRTO PISMO

ekscelenci dr. Mihaj Napotniku, knezoškoju v Mariboru!

Dne 29. julija t. l. dopoldne sem poslala svojega isto jutro rojenega nezakonskega otroka z botrom Francetom Pogorevcem, čevljarjem v Solčavi, v tukajšnje župnišče s prošnjo, da ga g. župnik Miha Schmid krsti. G. župnik pa je nad botrom zrogovill ter krst kratkoma surovo odklonil, češ, naj gre kamor hoče, on ga ne bo krstil. Boter je g. župnika opozoril, da je deček slaboten ter je krst nujno potreben, a g. župnik je odvrnil, da njemu to nič mari ter spodil botra. Ker pa g. kaplan ne sme krščevati, je nato slabotnega dečka krstila — v sili — babica Jera Kordež, stanujoča v Solčavi h. št. 18 na ime »Ignac« ob molji in botrovi navzočnosti.

Podpisana mati, boter in babica prosimo Vašo ekscelenco nujno, da blagovolite to dejstvo sporočiti župnemu uradu v Solčavi ter g. župnika pončiti, da ima vršiti dolžnost katoliškega duhovnika po vzgledih Kristusovih, ter da smo njegovih surovosti — zagotavljam Vašo ekscelenco, z vsemi župljani izimši enega — do grla siti!

Župnika-suroveža: reši nas, o gospod!

Za izdatne ukrepe zagotavljam Vašo ekscelenco odkritosrčne hvaležnosti predani

Marija Štebe, Jera Kordež, mati, babica.

Franc Pogorevcnik, boter.

V Solčavi, dne 29. julija 1920.

Sokolstvo.

Sokolska slavnost v Guštanju na Koroškem. Prireditve ob izletu MSŽ v Guštanj se vdeležijo osebno g. general Maister in nekateri člani antantne misije, ki bo vršila na Koroškem plebiscit. Povabljenih je tudi mnogo drugih odlič-

nih gostov, ki so obljubili svojo udeležbo. Povsod se opaža zelo živahno zanimanje za izlet, kar nam obeta obilno udeležbo. Vse kaže, da bo ta sokolski nastop nekaj izvanrednega in redkega, ter nad vse zanimivega. Vsak dobro misleč Jugoslovan bo gotovo po možnosti posetil to prireditve, ki ima pač le namen vplivati na boljši izid plebiscita, ki ga imamo pred vrati. Zatorej je pričakovati, da se bodo prijavila še druga društva, ki tega še niso storila. Prijavitelj se je Sokolu v Guštanju, ki bo nato poskrbel za vsa prijavljena društva skupne obede po gostilnah. Ne odlašajte, ker za te prijave je zadnji dan dne 6. avgusta. Zdravo!

Turistika in šport.

Log ob Vrbskem jezeru (440 m) in Logavas (550 m). Log se zove zapadno obrežje južne obali Vrbskega jezera. Kraj je precej gosto posejan z vilami in hoteli, odetimi v zelenje vzdolž ob lepi avtomobilni cesti ob jezeru. Tu stoji najmodernejši, prvovrstni hotel »Excelsior« s 4 vilami. — Nad Logom, na širni, valoviti planoti s krasnim razgledom na Karavanke in severni breg Vrbskega jezera nahaja se prijazna Logavas z poraztresenimi kmetskim hišami, nekaj vilami in pošto, ki je končna postaja avtomobilne zveze iz Vetrinja (45 min. od železn. postaje). — OSKRBA: Gostilna »SCHLEICHER«, Krazer in Urabl, poleg njih nekaj zasebnih stanovanj.

TRGOVINA, OBRT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

H M E L J.

(Poročilo iz inozemstva.)

Žatec, dne 23. jul. 1920. (Uradno poročilo žateške hmeljarske zaveze.) Na podlagi temeljitega ogledovanja vseh hmelj. nasadov tuk. okolišča se sme sledeče poročati:

Stanje hmelj. nasadov je prav zadovoljivo. Večina je dosegla visokost drog, oziroma žičnega ograda, kaže bujno rast, ima mnogo panog, katere so bogato obložene s cvetnimi popki in tudi že z malimi koblulami. Vsi nasadi so lepo zeleni in so brez vsakega mrčesa.

Le tu in tam se najdejo nasadi, v katerih od spodaj gori listje rumeni, to pa le vsled vročine.

V posameznih legah, v katerih se je vsled mokrote hmeljska korenika pozno obrezovala, je rastlina slabejša, vendar je že dorasla do vrha drogov; tudi ti nasadi obljubujejo precejšnjo letino. V nekaterih krajih je hmelj. rastlina vsled toče v rasti zaostala in je stanje vsled tega neenako, vendar se sme upati, da bo rastlina pri ugodnem vremenu zamujeno nadomestila.

Pri ugodnem vremenu in pri zadostni množini dežja pričakujemo v tukajšnji okolišči obilo hmelja.

Na hmeljskem trgu je mirno; minuli teden se je prodalo nekaj malega iz leta 1919 po 4500—5000 čeških kron za 50 kilogramov. Cene padajo po malem.

REZOLUCIJE OBRTNIŠKEGA SHODA V BOROVLJAH.

Obrotniki, zastopani po delegatih raznih obrtnih organizacij iz vseh kraljev Slovenije, Hrvatske in Slavonije na obrtniškem shodu v Borovljah, dne 18. julija 1920 so sklenili sledeče resolucije:

I.
Zahtevamo, da se takoj ukine § 1 in se poostrijo določbe §§ 2—9 ces. ukaza z dne 7. 12. 1915 drž. zak. št. 344, ki omogoča neizvežbanim obrtnim pomožnim delavcem dosego obrtnega lista brez ozira na vaješko ali pomočniško dobo, le upoštevač njihovo udeležbo v vomi, dalje podaljšanje pomočniške dobe na 6 let in tozadevno spremembo § 14, zadnji odstavek, obrt. r., ker to nujno zahteva napredek slovenskega obrtništva, da zamore obrtniški naraščaj izpopolniti vsled vojnih razmer prekinjeni obrtni nadaljevalni pouk in pred nastopom samostojne obrti doseči ono višino strokovne izobrazbe, ki jo današnji čas od obrtnika zahteva.

II.

Zahtevamo, da ostane naš edini večji obrtnošolski zavod v Sloveniji, Državna obrtna šola v Ljubljani, nedotaknjen, da služijo njegovi prostori samo obrtnemu pouku in se mu ohrani možnost raz-

voja v polnem obsegu. K odločilnemu postopanju v tej zadevi naj se pokliče tudi Deželna zveza kranjskih obrtnih združenj v Ljubljani.

III.

Protestiramo najodločneje proti uveljavljenju raznih nerazumno visokih davkov, ki že prebudo bremenijo naš obrtniški stan. Tozadevnim zahtevam države obrtništvo ne bode moglo ustrezati, to tem manj, ako ga bo država v njegovih interesih še v naprej zapostavljala in ga ovirala v napredovanju. Protestiramo proti vsem odredbam obstoječih poverjeništev, v katerih niso zastopani delegati obrtnega stanu, vsled česar je slednjemu onemogočena obramba stanovskih interesov.

IV.

Zahtevamo, da se nemudoma odpravi naredba o 8-urnem delavniku za male in srednje obrti in podjetja, ker je ta naredba v očividno pogubo vsega obrtniškega stanu in v veliko škodo naši državi, katera mora zahtevati le delo in delo vseh, posebno obrtnih slojev brez omejitve časa, ker le v neumornem delu je spas države in državljanov.

Protestiramo proti kazenskemu zasledovanju malih in srednjih obrti zaradi prekoračenja 8-urnega delovnega časa in zahtevamo revizijo vseh tozadevnih kazenskih aktov, vse obrtnike pa pozivljamo, da se zoper vsak takšen odlok pritožijo do ministrstva za socialno politiko.

V.

Protestiramo proti odpravi demarkacijske črte na Koroškem, ker bi ukinjenje te meje bilo v protislovju s senžermensko pogodbo, katera določa dve ločeni upravni ozemlji do plebiscita, ter pozivljamo vlado, da v vprašanju demarkacijske črte na Koroškem energično varuje gospodarske interese kraljevine SHS in se z vso silo zavzame za to, da se črta ne odpravi.

Brzjavno se je odposlala v Beograd sledeča **vdanostna izjava:** Obrtniki iz vseh delov Slovenije, Hrvatske in Slavonije, zbrani na slovenskem obrtnem shodu v Borovljah na Koroškem, pošiljajo izraze globokega spoštovanja in vdčnosti svojemu in boju za svobodo Jugoslovanov osivelemu kralju Petru in svojemu kraljeviču Aleksandru, predstavniku naše svobode in ujedinjenja. Bog živi našo vladarsko hišo in svobodni in srečni Jugoslaviji!

Ministra za železnice dr. Korošca pa je zbor pozdravil s sledečim, med viharnim odobravanjem prečitanim dopisom: Preblagorodni gospod minister!

Bližnji plebiscit na Koroškem vzbudil je v zavednem slovenskem obrtniku misel, da bi tudi obrtništvo s svojimi močmi pripomoglo v delu za ujedinjenje kraljevine SHS. Storjen je bil sklep obiskati brate Korošce ne morebiti iz radevednosti ali iz veselja do turistik, marveč iz globljega, plemenitejšega namena. Priateljsko stisniti roko svojemu bratu Korošču, osokoliti ga za bližajoči se usodni dan plebiscita, vlti mu v srce prepričanje, da je tudi sin matere Slave, in da bivaajo onkraj Karavank bratje in sestre, ki ga hočejo ljubiti vedno in zvesto in se z njim boriti za boljše dneve, katere mu prihodnost obeča: to je namen našega današnjega obrtnega shoda in ta namen bi morala v prvi vrsti podpirati država in njeni uradi.

Žalibog pa moramo pribiti dejstvo, da se naša železniška uprava ni hotela zavedati tega namena in se je postavila obrtniku ravno v njegovem najplemenitejšem državotvornem hotenju na pot. Deželna zveza obrtnih združenj v Ljubljani zaprosila je ravnateljstva južne in državnih železnic za polovično vožnjo današnjih izletnikov. Južna železnica je takoj ustregla prošnji, državna železnica pa je v svoji modrosti spoznala, da se nam obrtnikom predobro godi, in da ne potrebujemo dovoljenja za polovično vožnjo. Vse prošnje in telegrami na ministrstvo saobračaja v Beogradu imeli so za uspeh — molk. In vendar smo došli obrtniki brez milosti one oblasti, katero pač mi s svojimi pošteno in težko zasluženimi novci vzdržujemo, na današnji Koroški dan, da pokažemo, da bolje pojмимо političen moment prihodnih dni na svetlih staroslovenskih tleh kakor naša državna železnica, ki skuša s svojim nečuvnim postopanjem zavirati polet obrtniške duše.

Ogorčeni nad označenim postopanjem sklenili smo sledečo

resolucijo:

Na obrtnem shodu dne 18. jul. 1920 v Borovljah zbrani zastopniki nad 30.000 slovenskih obrtnikov in mnogih hrvatsko-slovenskih obrtniških organizacij slovesno in najodločneje protestirajo proti temu, da bi državna železnica, ki je poklicana podpirati državi koristne namene, omalovaževala obrtni stan na način, kakor je to dokazala s svojim ravnanjem pri rešitvi prošnje Deželne zveze obrtnih združenj za Slovenijo za polovično vožnjo na veličaven, državni koristen obrtni shod v Borovljah, ter sklenejo, da se resolucija odpošlje naravnost na gospoda ministra saobračaja v Beogradu, kateri naj blagovolj pojasni vzoake zavrnitve oziroma neresitve navedene prošnje glede na to, da državna železnica vsaki najmanjši strankarski prireditvi dovoli polovično vožnjo.

Obrtne objave. Obrtna nakupovalna in prodajna zadruga v Celju razpolaga še z malo množino svinčene gledice, nakar se opozarjajo lončarji in kiparji. Cena zaboju 80 kg K 2010.— Došel je tudi gorilni špirit. Zadrugi, ki ga želijo, se naj takoj prijavijo pri ravnatelju zadruga, ker je špirit došel le v mali množini in bo naglo pošel. Za mesec avgust ima zadruga nakazan en vagon straniškega kovaškega premoaga. Kdor ga rabi, naj se nemudoma prijavi, ker se bo sicer takoj porazdelil brez ozira na zakasnele prijave. **Obrtniški sestanek bo v četrtek dne 5. avgusta v Narodnem domu (g. Perc.)** Na sestanku predava g. urednik Spindler.

Eno- in dvokronske bankovce odtegne v kratkem iz prometa Avstrija.

Zadnja poročila.

Boljševiške čete na meji Nemčije.

Allenstein, 31. jul. Poročajo, da je eskadron boljševiške konjenice dospel ob mejo pri Proskem. Tudi drugod ob meji so se pojavile boljševiške patrole. Izjavljajo obmejnemu prebivalstvu, da meje ne prekoračijo. Poljske straže so se umaknile do Friedrichshofa.

Poljaki izpraznili Varšavo in Lvov?

Berlin, 1. avg. »Deutsche Tageszeitung« javlja iz Basla: Poljski tiskovni urad poroča, da so Poljaki odpeljali iz Lvova in Varšave svoje banke in skladišča. Oddelki poljskih čet so zapustili Lvov.

Turska vlada in Kemal-paša.

Pariz, 1. avg. Iz Carigrada poročajo, da je turška vlada vodji nacionalističnih upornih čet, Kemal-paši, in njegovim četam obljubila, da jih ne kaznuje, če takoj položijo orožje.

Popis prebivalstva v Jugoslaviji.

Beograd, 31. jul. Kompetentni činitelji so se sporazumeli, da se izvrši popis prebivalstva na podlagi stanja v noči od 31. dec. 1920 na 1. jan. 1921.

Zavezniki in vojna odškodnina za nas.

Beograd, 31. jul. Iz Pariza poročajo: Zavezniki se niso zopet razpravljali o vprašanju vojne odškodnine, ki jo imamo dobiti in ki ostane znižana na 5%. Zahtevajo od nas, da na to pristanemo. Kot kompenzacijsko nam obetajo gotovo prednosti pri razdelitvi brodovja na Jadranu in Donavi. Tudi dobimo del vojne odškodnine, ki jo plačajo Madžari in Bolgari.

Listnica uredništva.

Gasilno društvo, Braslovče: Pošljite K 4 za časnikarske kolke! — **Laško, St. Lovreno, Žalec:** Pride na vrsto!

Poslano.*)

V št. 91. »N. D.« ste prinesli poročilo, da sem kupil kravo po 5 K kg in prodal jo po 20—24 K. Izjavljam, da sem res kupil staro kravo po tej ceni, pa ne zase, ampak sem jo oddal mesarju g. Hohnjecu, ki je meso porabil za klobase. V moji mesnici ni mesa stare govedi nikdar na prodaj. Vzrok, da so cene mesu še vedno tako visoke, pa je, ker moramo plačevati vole po 15—16 K žive teže, kar lahko živinozdravniki potrdijo.

Andr. Zavodnik, mesar in gostilničar v Celju.

*) Uredništvo ne prevzema nikake odgovornosti.

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Krani,
Ljubljana, Maribor, Metković,

Celje

Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne posle
pod najugodnejšimi pogoji.

sprejema vloge na hranilno knjižice, in
in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večji-
mi kraji v tu- in inozemstvu.

Edina slovenska specialna
trgovina z barvami in laki.
**Agentura in komi-
sijsko podjetje.**

Iv. Ferlež Celje

447 156-38

Narodni dom

Trgovina z lesom in drvni
na drobno in debelo.
Kupuje jamski in ostali les
po najvišjih dnevnih cenah.

Registrov kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul 15

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po **(4%)**
štiri od sto 401
156-48

Poslano.*

Z oz. na notico »Obstrelil je« v
št. 166 Slovenskega Naroda z dne 24. 7. kon-
statiram sledeče:

Dne 10. tm. sem streljal s flobert puško
na davince v vinogradu, kamor ni imel
nikdo dostopa. Drugi dan se je zglasil pri
meni neki gospod Kolman, ter izjavil, da
sem baje prejšnji dan obstrelil otroka, ki
je pri njem na hrani. Povabil sem ga, naj
pride drugi dan t.j. 12. tm. z otrokom k
meni, da se peljeva k magistratnemu drav-
niku dr. Leonhardu v Maribor. Ta je otroka
natančno preiskal, ter dognal, da ima 2
majhni rani, gleda katerih je izjavil, da je
povsem dvomljivo, kaj jih je povzročilo.
S tem je bila zame zadeva urejena.

Nekaj dni pozneje pa me je nekdo
radi tega dogodka anonimno naznanil, se-
veda brez uspeha.

Popolnoma neresnična je trditev, da je
državno pravdnštvo uvedlo proti meni ka-
zensko preiskavo.

Ravno taka laž je trditev, da se jaz
poslužujem raznih psokv kakor »windischer
Hund« in sličnih; jaz sem čehoslovaški dr-
žavljan, slovanskega mišljenja, ki ga tudi
pred preobratom nisem prikrival.

Da uživam zaupanje in spoštovanje
prebivalstva, dokazuje dejstvo, da sem sko-
zi dolgo dobo let občinski svetovalec.

Ker sem mnenja, da je pisec članka
identičen z onim, ki me je anonimno naz-
nanil, pozivljam ga, da javi svoje ime, v
nasprotnem slučaju pa je zadeva za mene
s tem končana.

Slivnica, 30. VII. 1920.

František Schönborn l. r.

*) Za vsebino ne prevzame uredništvo
odgovornosti.

A I 172/20 6

OKLIC.

V zapuščinski zadevi po dne 24.
aprila 1920 v Št. Pavlu pri Preboldu
umrlej Marjeti Pider se vrši po
tusodnem odposlancu **javna dražba**
v zapuščino spadajočih premičnin, ki
se nahajajo v shrambi občinskega urada
v Št. Pavlu pri Preb., kakor obleka, en
kovček i. t. d.

dne 10. avgusta 1920, dop. ob 11. uri
na licu mesta pri občinskem uradu v
Št. Pavlu pri Preboldu.

Kot izklicna cena se določi cenilna
vrednost glasom tusodnega inventur-
nega zapisnika z dne 10. maja 1920,
ki se lahko v uradnih urah tusodno v
sobi št. 13 vpogleda.

Zdražene premičnine se morajo
tako plačati in odvzeti.

Okrajno sodišče v Celju, oddelek I.
dne 11. julija 1920. 1047

Kuoin mlado šojko, vrano ali grlico. Po-
nudebe na upravo lista. 1050 1

Učenca

za kovaško obrt sprejme Ivan Steblon-
nik, kovaški mojster v Šmartnu na
Paki p Rečica na Paki. 1049

Prodajo se ovce koroške pasme. Vpraša
se Medog št. 14 (Forsthof). 1043 2-1

Sprejme se gospod na stanovanje
in hrano Naslov v upavn. 2054

Proda

se lepo posestvo z velikim lepim sad-
nim vrtom in poslopiem v najboljšem
stanu. Nadalje se poizve pri

Anton Gajšek, Štore št. 1. 1056 1

Zahvala.

Ob priliki opustitve gostilniške
obrti v Nar. domu izrekam tem
potom vsem, posebno pa stalnim
cenjenim gostom najlepšo zahvalo
za obisk.

Ivan Černe.

MOŽ

v starosti 40 let, s premoženjem. želi
resnega znanja z gospo vdovo, ki po-
trebuje pomoči pri trgovini ali na kme-
tiji. Več ustmeno. Tamost zajamčena.
Le resne ponudbe na upravništvo lista
„Nova Doba“ pod št. 125.
1053 1

FOTOGRAFI!

Plošče, kemikalije in druge
potrebščine sveže dospele!
Drogerija „SANITAS“, Celje.

1078 3 2

AMATERJI!

Uprava sekvestrirane imovine Otna pl. Steinbeis-a v Vitanju odda

v najem žago na Fužinah

za čas od 15. avgusta do 31. decembra 1920.

Reflektanti se vabijo, da predložijo oferte do 10. avgusta 1920
državnemu nadzorniku A. R. Hteršič u v Celju, Kersnikova ulica 4.

Zakupni pogoji so razpoloženi v pisarni uprave
na Fužinah v Vitanju.

1052 2-1

Bencin- diesel- olje- strojno olje- tovor- mast
dobavlja promptno

„MINERALNA RAFINERIJA“
DRAVOGRAD.

Dopise na centralo v Maribor.

Telefon šte. 30.

Brzjavi: Rafinerija.

Oddajajo se zastopstva zmožnim tvrdkam v vseh
večjih mestih Jugoslavije. 10461 2-1

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem
naše ljubljene matere, tašče in stare matere, gospe

Katarine Cvenkel

v Sevnici,

izrekamo za isti v njeni dolgi bolezni in ob pri-
liki smrti izkazane ljubeznivosti in naklonjenosti,
osebno tudi za zadnje spremstvo, za darovane
vence in šopke našo najtoplejšo, iskreno zahvalo.

1051 1

Žalujoci ostali.

Sprejme se takoj iz boljše hiše

UČENEC

1045 -2 Janko Bovha Celje.

1045 -2 Janko Bovha Celje.

F. Koštomaj brivec, Celje

Prešernova ulica. — Postrežba
izvrstna. Za abonente ceneje. 782 25-19

Pozor! 100-64 Pozor!

vinogradniki in vinočrčci!

V zalogi se nahaja **železni lak**
za sodne obroče po zelo ugodni cenii.
Ako si jih želite pobarvati, naročite
pri tvrdki

Ivan Ravnikar, Celje.

Proda se

dobro ohranjen otročji voziček, pisalna
miza, toaletna miza, trijeder (6-kratni)
in repetitika. Kapucinska ulica šte. 3,
pritličje levo. 1038 2-5

Stole, zimnice, razno pohištvo
in tapetniške izdelke ima v
založbi.

Marija Baumgartner

287
156-129 Gosposka ulica 25.
Naročila se izvršujejo točno in solidno.

Proda se pol ure od Loč pri Poljčanah

lep vinograd

s poslopiem in vso uredbo, okrog istega
je travnik za eno kravo in lep sadov-
niak. Več se izve pri Ludviku Prah
v Ločah in Antonu Cvetko v
1035 Podčetrtku. 3-3

Veleposestvo v bližini Zagreba išče
1 voznega in podkovernega
kovača in enega kolarja.

Reflektira se samo na neoženjene, sa-
mostojne prvovrstne moči. Oskrba v
hiši, plača pa dogovoru. Sprejme se tudi
strojnik

za mlin in opekarno, ki je pa lahko
oženjen, in več **hlapcev** h konjem
in kravam. 1037 3-2

Iščem gostilno v najem v mestu ali oko-
lici. Ana Glasni Laško. 1036 2-2

Proda se

posestvo z zidano hišo
in približno 26 oralov zemlje, vinogradi,
travniki, njive, gospodarsko orodje,
živina in pohištvo. — Natančneje se
izve v gostilni Branibor v Celju.
1039 2-2

Stavbeno in galan-
terijsko kleparstvo
ant. Josia nasl.

Franjo Dolžan

Celje

26 Kralja Petra cesta 8 52
nasproti „Belega voja“

Prevzema vsa v stroko spadajoča
dela, izvršuje točno in solidno.